

КРАСОТАТА ДНЕС – ЕСТЕСТВЕНА ИЛИ ПРИДОБИТА

Анжела Жекова, Илко Бакърджиев, Симона Асенова, Десислава Гешева,
Маргарита Станчева, Деница Димитрова, Светлана Ласкова

УС „Медицински козметик“, Медицински колеж, Медицински университет – Варна

BEAUTY TODAY – NATURAL OR ACQUIRED

Anzhela Zhekova, Ilko Bakardzhiev, Simona Asenova, Desislava Gesheva,
Margarita Stancheva, Denica Dimitrova, Svetlana Laskova

TRS Medical Cosmetician, Medical College, Medical University of Varna

РЕЗЮМЕ

От дълбока древност до наши дни красотата е една от основните цели на човечеството. Нашето съвремие предлага разнообразие от безобидни и радикални методи за нейното постигане. Провокирани от заливащите ни напоследък модели за подражание, решихме да проверим дали и до каква степен те ни влияят. Целта на нашето проучване е да определим нагласите на обществото към естетичните процедури. Обект на онлайн проучването са 244 жени на възраст между 15 и 69 години от различни населени места в България. Според значителна част от анкетираните (65.16%) поддържаната жена е тази, която полага системни грижи за естествения си облик, а нито един не включва в понятието естетични намеси, променящи трайно външния вид. Повече от половината (52.87%) не биха променили нищо по себе си, а повече от една четвърт (26.64%) смятат, че съществува маркетингова манипулация относно информираността за нежелани реакции. Младите са най-склонни към подлагане на естетични корекции, като малка, но значителна част от тях (4.26%) признават, че целта им е да бъдат по-забелязвани. Дали и до каква степен обществото се влияе от пропагандата за придобита красота, кои са така наречените рискови групи и имаме ли достатъчно информация за всички процедури „на пазара“. На тези и други въпроси ще се опитаме да отговорим с нашето проучване.

Ключови думи: външен вид, козметична хирургия, естествен облик, проучване, модел за подражание

ABSTRACT

Since antiquity beauty has been one of the main aims of mankind. We have a great variety of options for reaching it, some of them completely harmless and others a bit more radical. Provoked by the outburst of role models we decided to check whether they actually have any influence. The goal of our research is to determine the public attitudes about aesthetic procedures. The subjects of our online survey are 244 women between 15 and 65 years of age, from all over Bulgaria. According to a significant part (65.16%) a “pretty woman” is the one who takes care of her natural look and no one appears to include plastic surgery in this definition. More than the half of them (52.87%) would not change anything and more than one quarter (26.64%) consider there is a huge marketing manipulation about the eventual consequences. Mostly young ladies are willing to go for aesthetic manipulations and a small but an important part of them (4.26%) admit they aim to attract the attention of others. Whether this propaganda has any impact on the society, the possible presence of any vulnerable groups and whether we have enough information about all the procedures on the market are among the questions we will try to answer with our research.

Keywords: appearance, plastic surgery, natural look, research, role model

ВЪВЕДЕНИЕ

Човек съзнателно или несъзнателно се стреми чрез външния си вид да покаже своята индивидуалност. Условия за това предлага и съвременното голямо разнообразие в гримирането, прическата, облеклото и други, разбира се, когато са правилно подбрани (1). Ако приемем, че красотата е в очите на гледащия, то вродената красота не се влияе от мода, предразсъдъци, тя бива възприемана с чувствителността, а придобитата е относителна, зависи от епохата и актуалните тенденции, възприема се с разума на базата на натрупана информация.

Понятието козметика произлиза от гръцката дума „козмесис“, което означава разхубавявам, украсявам. Днес под козметика се разбират грижите за човешката красота или с други думи козметиката е изкуство за разхубавяване (1). Тя се разделя на два основни дяла – декоративна и медицинска. Декоративната козметика използва гримиращи средства за разкрасяване или прикриване на различни дефекти на кожата. Медицинската козметика цели да подобри вида на кожата и нейните припадъци, използвайки хигиенни, защитни и естетични средства (2). Тя от своя страна се дели на: препаратна, апаратна, мануална (масаж) и оперативна (естетична хирургия) (1).

Естетичната хирургия има за задача да коригира нарушенията в естествените пропорции на лицето и тялото при здрави хора. Съществува огромно разнообразие от процедури в тази насока, но ние ще се спрем само на тези, които са свързани с кожата на лицето и нейните припадъци.

Екстеншъните за мигли представляват залепване на синтетични косъмчета със специално лепило към миглите на клиента. Съществуват редица методи – косъм по косъм, 2D, 3D, 4D и т.н., като цифрата показва броя на косъмчетата в снопчето, което се прикрепя към един естествен косъм. Клиентите имат възможност да избират цвета, формата и дължината на екстеншъните (3). Възможни нежелани реакции са прекомерно разреждане на естествените мигли, алергия към лепилото, конюнктивит, гнойно възпаление на мастните жлези. При процедурите за вежди също има голямо разнообразие. Малко известна такава е Faceframe 3D – система за поставяне и коригиране на вежди, чрез залепване на синтетични косъмчета директно за кожата. Използва се хипоалергично лепило, което издържа на естественото омазняване на кожата. Ефектът се запазва до три седмици (4).

Микроблейдингът е ръчен метод, с който чрез много фини игли се поставя пигментно вещество в базалната мембрана между епидермиса и дермата. Той, както и микрошейдингът, се класифицират като полуперманентен грим. Основната разлика в двете техники е, че при едната се използват тънки линии, а при другата – малки точици. За разлика от микроблейдинга, който не се препоръчва за дами с мазна и чувствителна кожа в областта на веждите, микрошейдингът е подходящ метод за оформяне на перманентни вежди на жени именно с такъв тип кожа (3).

Перманентният грим е козметична техника, която използва татуировките за производство на проекти, които приличат на грим. Такива са повишаване на цветовете на кожата, устните и клепачите, както и създаване на изкуствени вежди. Точно както всяка друга татуировка, процедурата включва въвеждане на пигмент в дермата, а методите за премахване са лазерен пилинг, физическа или химическа екзфолиация и хирургично отстраняване. Премахването е много по-болезнено и трудно, отколкото самото татуиране. Перманентният грим може да има усложнения, като например алергии към пигменти, образуване на белези, грануломи и келоиди, напукване, десквамация, мехури и локална инфекция. Използването на нестерилизирани инструменти за татуиране може да зарази пациента със сериозни заболявания като ХИВ и хепатит (5).

Известни са различни начини за корекция на скули и устни, като липофилинг, инжектиране на хиалуронова киселина и поставяне на импланти.

Уголемяване на устни и моделиране на скули чрез липофилинг се извършва с автотрансплантация на собствена мастна тъкан. Извлечениот от предшестваща липосукция материал се преработва, сепарира и в следствие се поставя в желаните зони за оформяне. Резултатът е видим веднага, а ефектът от интервенцията е до 24 месеца, в зависимост от индивидуалните особености на организма (4,7).

Хиалуроновата киселина е един от най-разпространените полизахариди, синтезирани от организма, главен компонент е на съединителната тъкан и е доказано, че привлича 1000 пъти повече вода от собственото си тегло. Инжектирането ѝ придава форма, структура и обем на устните и скулите. Може да се постави и в назолабиалните гънки и „гневна бръчка“. След интервенцията ефектът е видим моментално, а продължителността му е от 6 до 18 месеца. Възможно е наличие на лек оток, зачервяване и синини до 48 ч. след поставяне, по-рядко алергични реакции (5).

Филърите за устни стават все по-популярни в козметичната хирургия, заедно с това обаче зачестяват и случаите на различни странични ефекти (3).

Корекциите на нос биват хирургични (ринопластика) и нехирургични – гел-пълнители за прикриване на малки неравности и дермални конци за прибиране на ноздрите и повдигане на върха. Нехирургичните интервенции имат краткотраен ефект и не могат да се справят с големите недостатъци (4).

ЦЕЛ

Да се установят обществените нагласи към естетичните процедури, променящи дълготрайно облика на лицето.

МАТЕРИАЛИ И МЕТОДИ

За да постигнем целта, проведохме анкетно проучване и събрахме информация от различни литературни и онлайн източници. Обект на проучване са 244 жени от различни градове в България на възраст между 15 и 69 години, разпределени в пет възрастови групи (15-20 г.; 21-30 г.; 31-40 г.; 41-50 г.; 51-69 г.). Онлайн анкетата бе проведена от 15.04.2019 г. до 10.05.2019 г. (6). За представяне на резултатите използвахме графичен и описателен анализ.

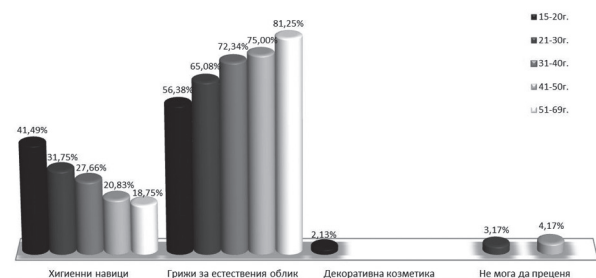
РЕЗУЛТАТИ И ОБСЪЖДАНЕ

В наши дни се наблюдава тенденция за отдалечаване на индивида от естествения му облик, придобитата красота взима превес над вродената. Съществуват, разбира се, и противници на тези практики. В този аспект има раздвоение на общественото мнение. Част от хората издигат в култ „подобренията“ на визията, а други приемат естетичната хирургия само и единствено като метод за справяне с естетичен проблем, рефлектиращ върху самочувствието и социалния живот на човека. До голяма степен изменената представа за красота се насажда от съвременните местни и световни модни „икони“, които лесно достигат до обществото, не само чрез медиите, но и чрез социалните мрежи. Дали и до каква степен обществото се влияе от това, кои са така наречените рискови групи и имаме ли достатъчно информация за всички процедури „на пазара“. На тези и други въпроси ще се опитаме да отговорим с нашето проучване.

Опитахме се да дефинираме понятието „поддържана жена“ и ето какво установихме. Според две трети от респондентите (65.16%) това е

жена, която полага системни грижи, за да поддържа естествения си облик в добър вид. Тази дефиниция включва използването на медицинска козметика с цел подобряване на състоянието на кожата. Около една трета (32.79%) посочват тази, която има изградени хигиенни навици (хигиена на тялото, хигиена на храненето, хигиена на мисленето). Изключително малка част (0.82%), представители на първата възрастова група (15-20 г.) избират системната употреба на декоративна козметика (грим, парфюми). Също нисък процент (1.23%) не могат да преценят или вероятно се колебаят между няколко отговора. Нито един респондент обаче не посочва опцията: „Която се подлага често на актуалните естетични процедури, изменяйки естествения си облик“. Това е добра новина, можем да изглеждаме добре в очите на хората, без да се налага да си правим нещо, което може да ни създаде дискомфорт или да крие опасности.

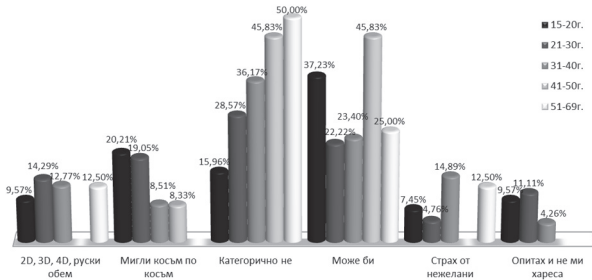
Някои хора се възмущават от изкуствените, нереално „драматични“ мигли. Всеки десети наш респондент (10.66%) обаче, е склонен да си поста-

Фиг. 1. Мнение на респондентите за понятието „поддържана жена“

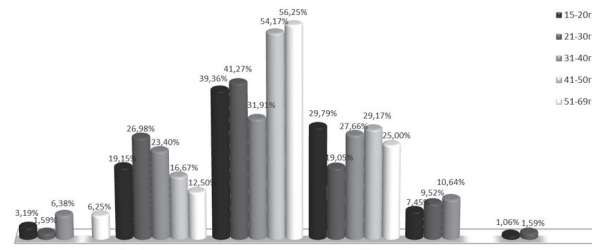
ви мигли от видовете 2D, 3D, 4D или руски обем, като тук няма рязка граница между различните възрастови групи. На по-естествена визия, а именно косъм по косъм биха заложили малко повече (15.16%). Около една трета (30.74%) от дамите все още се колебаят и отговарят с „Може би“. Почти толкова (28.28%) са и тези, посочили „Категорично не“, като тук преобладават представителите на четвърта и пета възрастови групи (41-69 г.) има такива (7.79%), които не биха, защото се страхуват от нежелани реакции, а останалите (7.38%) вероятно са ги изпитали, защото са останали разочаровани.

Когато става дума за вежди, анкетираните са малко по-сдържани в нагласите си. Около една пета (21.31%) бих си направили перманентна татуировка или полуперманентен грим – микроблейдинг или микрошейдинг, като по-склонни към това са по-младите. Вероятно поради не-

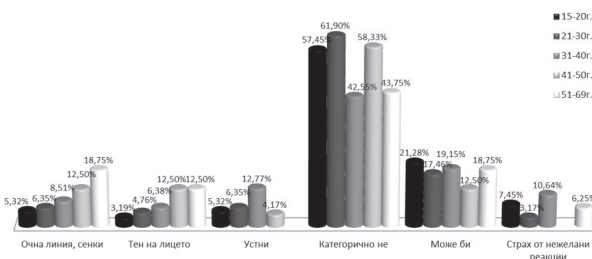
Фиг. 2. Склонност на респондентите към поставяне на екстенсиони за мигли

известността на процедурата, много малка част (3.28%) биха заложили на Face frame 3D. Приблизително една четвърт (26.33%) допускат възможността за някоя от изброените процедури, а малка част (0.82%) не са били удовлетворени. Значителна част (40.98%) са категорично против, а останалите (7.38%) се притесняват от нежелани реакции.

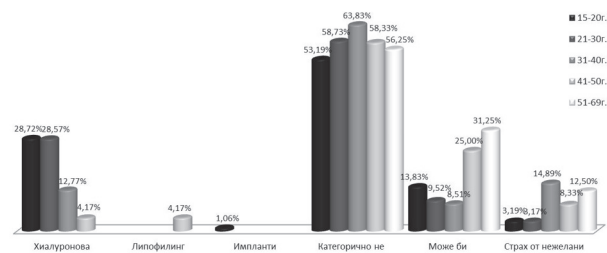
Фиг. 3. Склонност на респондентите към процедури за оформяне на вежди

Перманентният грим е опция не само за вежди, но за цялото лице. Малко повече от половината (54.92%), тук известен превес взимат по-младите, са категорично против която и да е от тях. При колебаещите се (18.85%) не се наблюдава драстично възрастово разделение. Останалите анкетирани са почти равномерно разпределени в следните групи: очна линия или сенки за очи (7.79%), контур и/или пълнеж на устни (6.56%), тен на лицето (5.74%).

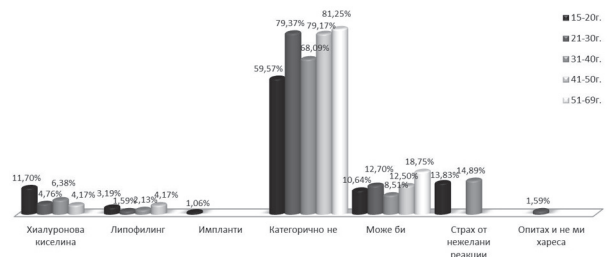

Фиг. 4. Склонност на респондентите към процедурите за перманентен грим

Процедурите за уголемяване на устни и моделиране на скули са идентични, за това ги разглеждаме заедно. Инжектирането на хиалуриновата киселина става все по-нашумяла практика. За уголемяване на устни биха я използвали една пета (21.31%) от респондентите, а за моделиране на скули, значително по-малко (7.38%), като тенденцията се запазва в полза на най-младите. Много малка част биха се насочили към импланти (0.41% – устни и скули) и липофилинг (0.41% – устни; 2.46% – скули). Значително намалява броят на тези, които обмислят тези интервенции (13,93 – устни; 11.48% – скули), а този на притеснените се запазва подобен на предходните (6.56% – устни; 8.20% – скули). Малко, но не за пренебрегване, са разочарованите (0.41%) от моделиращите скули намеси. Тъй като вече става дума за по-сериозни и трудно обратими процедури, значително се увеличава броят на категоричните „Не“ (57.38% – устни; 69.67% – скули).

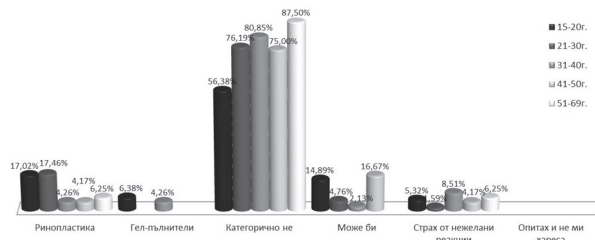
Фиг. 5. Склонност на респондентите към процедури за уголемяване на устни

Фиг. 6. Склонност на респондентите към процедури за моделиране на скули

Интервенциите за корекция на нос са най-драстичните и болезнени от всички, които разглеждаме и логично склонността към тях е най-малка. Малко повече от една десета (12.70%) биха се подложили на ринопластика, като тук отново преобладават първите две възрастови групи. Вероятно заради ограничените възможности на процедурите и краткотрайния им ефект, изключително малко респонденти (3.28%) биха

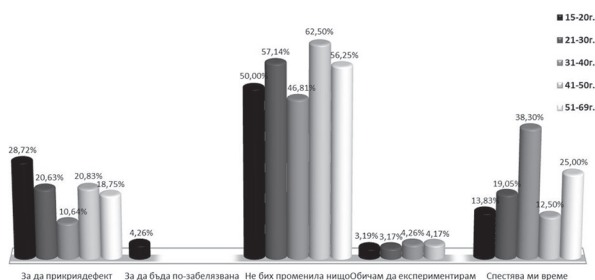
прибегнали към гел-пълнители, а опцията дермални конци не е била посочена от никого. Почти една десета (9.02%) са тези, които допускат възможността, а цели три четвърти са отговорили негативно, като малка част от тях (4.92%) се страхуват от непредвидени последици, а останалите (70.08%) са категорични в отказа си.

Фиг. 7. Склонност на респондентите към процедури за моделиране на нос

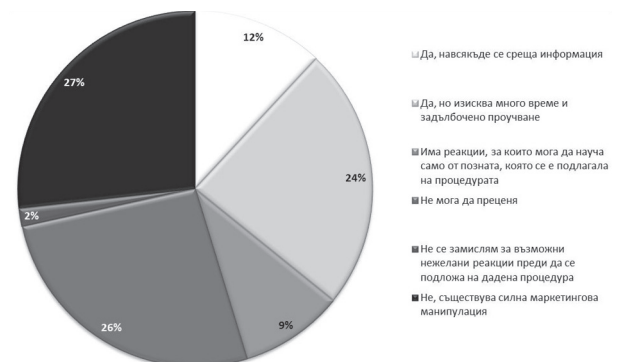
След като разгледахме всички набелязани процедури, потърсихме и причините, поради които анкетираните биха се подложили на тях. Малко повече от половината (52.87%) заявяват, че не биха променили нищо по себе си, като тук преобладават представители на последните две възрастови групи. Около една пета (20.49%) посочват, че им спестява време сутрин, като те са предимно от третата, най-активна възрастова група (31-40 г.). Също една пета (21.72%) са онези, които не харесват нещо в себе си и биха искали да го прикрият/коригират, но тук преобладават най-младите респонденти. Малка част (3.28%), разпределени равномерно по възраст, обичат да експериментират с външния си вид. Още по малка (1.64%), но далеч не за пренебрегване група, биха прибегнали към естетичната хирургия, за да бъдат по-забелязвани, като всички са представители на най-малката възрастова група (15-20 г.).

Потърсихме мнението на анкетираните относно достъпността и изчерпателността на информацията за възможните нежелани реакции.

Фиг. 8. Причини, поради които респондентите биха се подложили на естетични процедури

Едва една десета (11.98%) смятат, че навсякъде се среща информация, а почти една четвърт (23.77%) считат, че им е необходимо задълбочено проучване. Почти една десета (9.43%) биха могли да научат за нежелани реакции само от приятелка, която вече ги е изпитала, но не могат да открият подобна информация в публичното пространство. Малко над една четвърт (26.64%) заявяват, че съществува силна маркетингова манипулация, а друга една четвърт (26.23) не могат да преценят. Малка, но отново важна група (2.05%) признават, че не се замислят за възможни последици преди да се подложат на естетична процедура.

Фиг. 9. Мнение на респондентите относно достъпността на информация

ИЗВОДИ

Въз основа на анализа установихме, че с напредване на възрастта, склонността към процедури, променящи трайно облика, намалява. Поради по-честото ползване на социалните мрежи, най-младите биват повлиявани от тиражираните в тях съвременни представи за красота, което идва да покаже, че те са рискова група, разглеждайки тези тенденции като социално значим проблем. Именно те живеят с идеята, че естетичните корекции могат да ги издигнат в очите на обществото и да ги направят по-забелязвани. На голяма част от тях по време на проучването предстояха завършване и бал, което е друга възможна причина за повишения им интерес към естетичната козметика. Що се отнася до активно заетите, поради липсата на време и забързаното ежедневие, са склонни да се подложат на някои процедури, но все пак се ограничават в рамките на разумното. Въпреки наличието на информация – статии, форуми, социални контакти, съществува група хора, които не се замислят за евентуални последици, а немалко смятат, че не е възможно да се намери обективна информация за тях. В тази връзка, препоръчваме на цялото професионално съсловие от естетични хирурзи

и медицински козметици да предоставят изчерпателна информация за извършваните процедури, а родителите на младите и уязвимите, съветваме да предпазват децата си от злоупотреба с коригиращи намеси.

ЛИТЕРАТУРА

1. Вецова, Н., Н. Златков. Козметика за всички възрасти. София, Любимекс ООД, 1993, 8-10
2. Георгиева, Л. Социализация и естетическо възпитание, Лекция по дисциплината „Социална значимост на естетичните грижи“
3. Эрнандес Е. И., А. А. Марголина. Новая косметология. Основы современной косметологии Москва, Косметика и медицина, 2017,
4. Эрнандес Е. И., А. А. Марголина. Новая косметология. Практическое пособие Том 1. Москва, Косметика и медицина, 2005.
5. Эрнандес Е. И., Кожа как объект косметологического воздействия. Москва, Косметика и медицина, 2013.
6. <https://forms.gle/GDiH2W9HfzXQMbyF9>, (15.05.2019г.,16:35ч.)
7. <https://bit.ly/2Q5O4fM>, (16.05.2019г., 11:45ч.)

Адрес за кореспонденция:

Анжела Жекова
Симона Асенова
ул. „Цани Ганчев“ 4
e-mail: anjela.jekova@gmail.com
simona_asenova99@abv.bg